

บทที่ 3

วิธีดำเนินการศึกษา

การศึกษาในครั้งนี้เป็นการศึกษาเชิงพรรณนา (Descriptive Study) ในเรื่องความรู้และความตระหนักของกลุ่มชายรักชายต่อการติดเชื้อเอช ี วี ซึ่งความรู้และความตระหนักนั้นเกิดขึ้นได้ต่อเมื่อบุคคลได้ประสบหรือรับรู้จากสิ่งเร้าหรือข้อมูลจากประสบการณ์หรือสภาพแวดล้อม และเกิดความคิดรวบยอดการเรียนรู้ที่จะนำไปสู่ความพร้อมในการแสดงการกระทำหรือแสดงพฤติกรรมที่ถูกต้องและเหมาะสมต่อไป โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาถึงความรู้และความตระหนักรวมถึงความสัมพันธ์ระหว่างความรู้และความตระหนักเกี่ยวกับเชื้อเอช ี วี ของกลุ่มชายรักชาย จังหวัดเชียงใหม่ โดยกล่าวถึง ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ การพิทักษ์สิทธิกลุ่มตัวอย่าง การรวบรวมข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูล และสถานที่ที่ใช้ในการดำเนินการวิจัยและรวบรวมข้อมูล ดังรายละเอียดต่อไปนี้

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร

ประชากรของกลุ่มศึกษานี้คือชายที่มีเพศสัมพันธ์กับชายในจังหวัดเชียงใหม่ ทั้งหมด 28,092 คน โดยครอบคลุมทั้งกลุ่มเกย์และกะเทยหรือสาวประเภทสอง อ้างจากการสำรวจของ สาธารณสุขจังหวัดเชียงใหม่ในปี พ.ศ. 2554 โดยใช้วิธี Network scale up method เป็นวิธีการประมาณการจำนวนคนรู้จักของกลุ่มตัวอย่างแต่ละราย โดยกำหนดขอบเขตพื้นที่ของการรู้จักหรือเครือข่ายทางสังคมของผู้ตอบที่อาศัยอยู่

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่าง คือ บุคคลที่เป็นเพศชายที่ระบุหรือเปิดเผยกับผู้ศึกษาว่าตนเองมีพฤติกรรมการมีเพศสัมพันธ์กับบุคคลที่เป็นเพศชายทางทวารหนักหรือทางปาก ซึ่งประกอบด้วยเกย์ (บุคคลที่มีการแสดงออกเป็นผู้ชายและมีเพศสัมพันธ์กับผู้ชายด้วยกันหรือมีเพศสัมพันธ์ทั้งชายและหญิง) และกะเทยหรือสาวประเภทสอง (บุคคลที่มีการแสดงออกของชายที่มีลักษณะทางเพศเป็นหญิง ทั้งที่ไม่ได้แปลงเพศ หรือแปลงเพศแล้ว) ซึ่งขนาดกลุ่มตัวอย่างคำนวณ ขนาดตัวอย่างที่ต้องการ และแสดงความเป็นไปได้ที่ระดับความเชื่อมั่น 95%

โดยใช้สูตรคำนวณตัวอย่างคือ สูตรของ Taro Yamane

$$n = N/1+Ne^2$$

เมื่อ n คือ ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง

N คือ จำนวนประชากร

e คือ ค่าความคลาดเคลื่อน โดย e อยู่ที่ 5%

แทนสูตร

$$n = 28092 / (1 + (28092 \times 0.0025)), [(e)^2 = .05 \times .05 = .0025]$$

$$n = 28092 / (1 + 70.23)$$

$$= 28092 / 71.23$$

$$= 394.38$$

กลุ่มตัวอย่างที่ต้องการที่ต้องการบนพื้นฐานที่ระดับความเชื่อมั่นดังกล่าว คือ 395 คน เพื่อให้ข้อมูลเกิดความสมบูรณ์มากขึ้น ผู้ศึกษาจึงเพิ่มขนาดกลุ่มตัวอย่างอีก 5-10 เปอร์เซ็นต์ ดังนั้นกลุ่มตัวอย่างจึงมีทั้งหมด 420 คน

การคัดเลือกกลุ่มตัวอย่าง

ขั้นตอนคัดเลือกการสุ่มกลุ่มตัวอย่างในครั้งนี้มีวิธีการคัดเลือกแบบลูกโซ่ (Snowball Selection) เป็นการคัดเลือกกลุ่มตัวอย่างโดยมีความสมัครใจที่มีคุณสมบัติตามที่ต้องการ แล้วใช้การแนะนำของกลุ่มตัวอย่างที่ระบุถึงกลุ่มตัวอย่างที่มีลักษณะที่ใกล้เคียงกับตนเองในการขยายการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสอบถามซึ่งแบ่งเป็น 3 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 แบบสอบถามข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ หลัก รายได้ต่อเดือน สถานะทางเพศ บัญชีด้านพฤติกรรม ได้แก่ การใช้สารเสพติด การดื่มเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์ พฤติกรรมการมีเพศสัมพันธ์และใช้ถุงยางอนามัย การมีคู่นอนเพศหญิง และประวัติการ

เจ็บป่วยโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ได้แก่ เริ่มบริเวณอวัยวะเพศ หนองในแท้ หนองในเทียม หูดหงอนไก่ ซิฟิลิส candida แผลริมอ่อน การวินิจฉัยว่าติดเชื้อ HIV และแหล่งข้อมูลที่เคยได้ยินเกี่ยวกับเชื้อเอช พี วี โดยมีคำถามทั้งหมด 16 ข้อ ให้เลือกตอบเครื่องหมายถูกหรือเติมข้อความลงในช่องว่างตรงตามความเป็นจริง

ส่วนที่ 2 แบบสอบถามวัดความรู้เกี่ยวกับ เชื้อเอช พี วี ในกลุ่มชายรักชาย โดยประยุกต์จากแบบสอบถามของ โคลอน-โลเปซ และคณะ (Colon-Lopez et al., 2012) มีลักษณะคำถามเป็นแบบปลายปิด 3 ตัวเลือก ได้แก่ ถูก ผิด และไม่ทราบ ทั้งหมดจำนวน 15 ข้อ โดยเลือกตอบตามความเข้าใจข้อใดข้อหนึ่ง ตามตัวเลือก โดยการให้คะแนนรายข้อ ตอบถูกต้อง 1 คะแนน ตอบผิดหรือไม่ทราบ 0 คะแนน คิดคะแนนรวมของคำตอบทั้ง 15 ข้อ โดยแบ่ง 3 ระดับความรู้ (Bloom, 1971) ดังนี้

น้อยกว่าร้อยละ 60 (0-9 คะแนน)	หมายถึง	มีความรู้ระดับน้อย
ร้อยละ 61-80 (10-12 คะแนน)	หมายถึง	มีความรู้ระดับปานกลาง
มากกว่าร้อยละ 80 (13-15 คะแนน)	หมายถึง	มีความรู้ระดับมาก

ส่วนที่ 3 แบบสอบถามวัดความตระหนักถึงอันตรายที่เกิดจาก เชื้อเอช พี วี ของกลุ่มชายรักชาย ผู้ศึกษาสร้างขึ้นจากการศึกษา ค้นคว้า ตำรา เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ซึ่งเป็นแบบวัดชนิดมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 อันดับตาม แบบของ Likert ได้แก่ เห็นด้วยอย่างยิ่ง เห็นด้วย ไม่แน่ใจ ไม่เห็นด้วย ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง จำนวน 10 ข้อ โดยการให้คะแนน ดังต่อไปนี้ เห็นด้วยอย่างยิ่ง 5 คะแนน เห็นด้วย 4 คะแนน ไม่แน่ใจ 3 คะแนน ไม่เห็นด้วย 2 คะแนน และไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง 1 คะแนน โดยแบ่ง 3 ระดับความตระหนัก ได้แก่ ต่ำ ปานกลาง และสูง (Best, 1976) ดังนี้

0 - 1.33	คะแนน	หมายถึง	มีความตระหนักระดับต่ำ
1.334 - 3.67	คะแนน	หมายถึง	มีความตระหนักระดับปานกลาง
มากกว่า 3.67	คะแนน	หมายถึง	มีความตระหนักระดับสูง

การตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ

การวัดความเที่ยงตรงตามเนื้อหา

การวัดความเที่ยงตรงตามเนื้อหา โดยการนำแนวคำถามไปปรึกษาผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 3 ท่าน คือ ผู้ทรงคุณวุฒิด้านโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ในชุมชน 1 ท่าน ผู้เชี่ยวชาญด้านการวิจัยเกี่ยวกับโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ 1 ท่าน ผู้เชี่ยวชาญด้านโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์และพฤติกรรมเสี่ยง 1 ท่าน โดยแบบวัดอุปประสงค์ กรอบแนวคิดและคำจำกัดความในการศึกษาครั้งนี้ด้วย หลังจากนั้นนำแนว

คำถามมาปรับปรุงแก้ไขก่อนนำไปทดลองใช้เพื่อทดสอบความครอบคลุม ความชัดเจนของข้อความ ความต่อเนื่องของเนื้อหา ความอ่อนไหวต่อคำถามของผู้ให้ข้อมูล

การวัดความเชื่อมั่นของเนื้อหา

นำแบบสอบถามไปทดลองใช้ (Try out) กับกลุ่มชายรักชายในจังหวัดเชียงราย จำนวน 10 ราย และนำแบบสอบถามที่ปรับปรุงและแก้ไขแล้วมาหาความเชื่อมั่น (Reliability) ดังต่อไปนี้

1. การหาความเชื่อมั่นของแบบสอบถามความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการติดเชื้อเอชพีวี (HPV) โดยใช้สูตรคูเดอร์ ริชาร์ดสัน (Kuder-Ricardson) โดยกำหนดค่าความเชื่อมั่น เท่ากับ 0.88
2. การหาความเชื่อมั่นของแบบสอบถามความตระหนักเกี่ยวกับการติดเชื้อเอชพีวี (HPV) โดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's Alpha Coefficient) โดยกำหนดค่าความเชื่อมั่น เท่ากับ 0.95

การพิทักษ์สิทธิของกลุ่มตัวอย่าง

ผู้ศึกษาเสนอโครงการค้นคว้าแบบอิสระ ต่อคณะกรรมการจริยธรรมการวิจัย ของหลักสูตร ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ เพื่อพิจารณาในประเด็นของการคัดเลือกผู้ให้ข้อมูลตามความสมัครใจ โดยอาสาสมัครจะได้รับการชี้แจงรายละเอียดเกี่ยวกับวัตถุประสงค์ของการศึกษา ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับการศึกษา คุณค่าของข้อมูลที่ได้รับจากผู้ให้ข้อมูล พร้อมทั้งการเปิดโอกาสให้อาสาสมัครได้มีโอกาสสอบถามข้อสงสัยต่างๆ และให้เวลาในการตัดสินใจ การชี้แจงสิทธิในการบอกยุติการให้ความร่วมมือในขั้นตอนใดๆของการศึกษาหากผู้ให้ข้อมูลรู้สึกไม่สะดวกใจที่จะให้ข้อมูล และการปฏิเสธการเข้าร่วมการศึกษาครั้งนี้จะไม่มีผลใดๆต่อผู้ให้ข้อมูล และ สำหรับข้อมูลที่ได้จากการวิจัยครั้งนี้จะไม่มีการเปิดเผยให้เกิดความเสียหายแก่กลุ่มตัวอย่างที่ทำการวิจัยโดยผู้วิจัยเสนอผลการวิจัยในภาพรวมและนำประโยชน์ในการศึกษาเท่านั้น

การรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลในครั้งนี้ ผู้ศึกษาจะทำการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง โดยมีขั้นตอนดังนี้

1. ผู้ศึกษาคำเนินการขออนุมัติหนังสือ แนะนำตัวจากสาขาวิชาศึกษาศาสตร์ บัณฑิตศึกษามหาวิทยาลัยเชียงใหม่ เพื่อชี้แจงวัตถุประสงค์ รายละเอียดการศึกษา ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ และขออนุญาตเก็บข้อมูล

2. ผู้ศึกษาเสนอโครงการค้นคว้าอิสระ ต่อคณะกรรมการจริยธรรมการวิจัย ของหลักสูตร สาธารณสุขศาสตรมหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ เพื่อพิจารณาการพิทักษ์สิทธิ์ ของกลุ่มตัวอย่าง
3. ผู้ศึกษาพบกลุ่มชายรักชายที่เป็นกลุ่มเป้าหมาย ตรวจสอบคุณสมบัติ ชี้แจงวัตถุประสงค์และ ขอความร่วมมือในการตอบแบบสอบถาม และให้กลุ่มประชากรลงนามยินยอมเข้าร่วมการศึกษา
4. ดำเนินการเก็บข้อมูลในกลุ่มชายรักชาย ในอำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่
5. ผู้ศึกษาทำการตรวจสอบความถูกต้องสมบูรณ์ของข้อมูล
6. ผู้ศึกษารวบรวม ประมวลผลและวิเคราะห์ข้อมูลตามวัตถุประสงค์ของการศึกษา

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์ โดยกำหนดระดับความมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 มีขั้นตอนการวิเคราะห์ตามลำดับดังนี้

1. แบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไป วิเคราะห์โดยการแจกแจงความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ยและ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ตามลักษณะข้อมูล
2. แจกแจงความถี่ และ ร้อยละ ของแบบสอบถามเกี่ยวกับคำตอบรายข้อของแบบสอบถาม ความรู้เกี่ยวกับเชื้อเอช พี วี และ
3. การแปลความหมายคะแนนของความตระหนักถึงอันตรายที่เกิดจาก เชื้อเอช พี วี โดยผู้ศึกษา กำหนดช่วงค่าเฉลี่ยของคะแนนรวมของความตระหนัก
4. อธิบายความสัมพันธ์ระหว่าง ความรู้และความตระหนักเกี่ยวกับอันตรายจากเชื้อเอช พี วี (HPV) โดยใช้สถิติ การวิเคราะห์ไคสแควร์

สถานที่ที่ใช้ในการดำเนินการศึกษาและรวบรวมข้อมูล (Locating)

อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่